

شبه 25 آبان 1387 / 16 ذی‌قعدة سال 1429 / 15 نوامبر 2008

95 سال پیش درچنین روزی - 25 آبان سال 1292 هجری شمسی: ستارخان ملقب به سردارملی از مبارزان مشروطه طلب و آزادیخواه مشهورجان به جان آفرین تسلیم کرد. او همزمان با آغازاولین حرکت‌های مشروطه خواهی و آزادی طلبی به تبریز بازگشت و درصفت مشروطه خواهان قرارگرفت. ستارخان دردورانی که محمدعلیشاه به بمباران مجلس اقدام کرد و خفقان شدیدی برکشور مستولی شده بود شعله‌های مبارزه را درتبریز روشن نگاه داشت و رهبری قیام تبریز را درمنطقه آذربایجان به عهده گرفت. او پس از فتح تهران و خلع ید محمدعلیشاه بنا به درخواست مردم به تهران آمد و مردم از او بسیاراستقبال کردند و ازبدو ورود ستارخان به تهران نمایندگان سرسپرده استعمارهمصدا با برخی ازروزنامه نویسان و قلم زنان جیره خوار به نکوهش وی و یارانش پرداختند و آنان را به هرج و مرج طلبی متهم کردند. پس از چندی میرم خان که ریاست شهربانی را به عهده داشت از وی و همراهانش خواست که خلع سلاح شوند اما ستارخان که به توطئه آنان برده بود تسلیم نشد. سرانجام پس از درگیری شدیدی مأموران دولتی آزادیخواهان بسیاری از یاران ستارخان به شهادت رسیدند. ستارخان نیز به سختی مجروح شد و بعد از چندی برانجراحات درگذشت و درباغ طوطی شهرری به خاک سپرده شد.

28 سال پیش درچنین روزی - 25 آبان سال 1359 هجری شمسی: شهرمرزی سوسنگرد شاهد مقاومت حماسه گونه سپاهیان اسلام درمقابل مهاجمان بعثی عراق بود. عملیات تدافعی را فقط 400 تن ازپاسداران با بسیجیان و عده‌ای ازاهالی شهرکه سنگین ترین سلاح آنان دراوج درگیری و محاصره به دو خمپاره انداز خلاصه می‌شد، اجرا کردند. دراین عملیات رزمندگان دلیراسلام به فرماندهی شهید دکترچمران سرسختانه درمقابل هجوم تانک‌های دشمن و درزیربارانی ازگلوله مقاومت کردند تا اینکه شهررا ازمحاصره بعثی‌ها خارج کردند. مدافعان اسلام درحالیکه بسیاری از یاران و هم رزمان خود را ازدست داده بودند سه روز متوالی بدون مواد غذایی و آب آشامیدانی و مهقات جنگی شجاعانه جنگیدند و شهر را از سقوط حتمی نجات دادند. شهرت حملات برادران جان برکف و رزمندگان سپاهی و نیروهای دلاور زمینی و هوایی جمهوری اسلامی به حدی بود که باعث شد رژیم بعثی عراق درجهمی که خود ساخته بود گرفتارآید و به این ترتیب برهمه تصورات پوچ صدام درمورد تصرف این شهر خط بطلان کشیده شد.

22 سال پیش درچنین روزی - 25 آبان سال 1365 هجری شمسی: استاد محمد تقی مدرس رضوی نویسنده، ادیب و محقق عالیقدر معاصردر 95 سالگی درگذشت. وی سالها دردانشکده الهیات و ادبیات خدمت کرد و سپس کار درلغت نامه دهخدا را دنبال کرد. استاد بسیاری ازمتون قدیمی را تصحیح کرد و برآنها حاشیه زشت که ازآن جمله است: «الْمُعْجَم، تاریخ بخارا، رساله آثارعلوی، احوال و آثارخواجه نصیرالدین طوسی و دیوان انوری.»

10 سال پیش درچنین روزی - 25 آبان سال 1377 هجری شمسی: آیت الله علامه استاد محمد تقی جعفری فیلسوف کم نظیرو اندیشمند بزرگ جهان اسلام پس از یک دوره بیماری به جوار رحمت ایزدی شتافت. این عالم فرزانه زندگی و تحصیل را به سختی درتبریزسپری کرد سپس به تهران آمد و به تحصیل ادامه داد. ازآنجا به قم و بعد به نجف اشرف رفت تااینکه سرانجام درس 23 سالگی به درجه اجتهاد رسید. ازآن زمان تاپایان عمرلحظه‌ای ازتلاش درراه تعالی اندیشه‌های والای بشری و نشرمعارف الهی بازنیاستاد و مهمترین عملکرد ایشان اتصال حوزه و دانشگاه و به عبارتی ارتباط علوم قدیم و جدید با یکدیگر بود. ازایشان آثاربسیاری به جای مانده که نمایانگرجهاد فکری عظیم وی درراه نیازهای فکری و فرهنگی دنیای معاصرست. استاد محمد تقی جعفری همچنین به مقایسه میان روش شرقی و غربی درجهان بینی پرداخت و علاوه برمطالعه نقادانه بخش عظیمی ازفرهنگ غرب، دربحث‌ها و مکاتبات خویش با اندیشمندان غرب، قدرت و عظمت فرهنگ و معارف اسلامی را کاملاً آشکار ساخت. « شرح تفسیرنهرنج البلاغه و تفسیرمنتوی مولوی» ازارزشمندترین آثاراستاد محمدتقی جعفری است.

1103 سال پیش درچنین روزی - 16 ذی‌قعدة سال 326 هجری قمری: «اسماعیل بن عتّاب» ملقب به صاحب و کافی الکفاة وزیرمعروف آل بویه درخاندانی ایرانی درطالقان دنیا آمد. او نیزهمچون هم عصرانش تحصیلات را با فراگیری علوم رایج آن دوره آغازکرد اما به سبب علاقه بسیاربه ادبیات به مطالعه عمیق و دقیق ادبیات عرب پرداخت و دراین رشته استادی توانا شد. درهمین ایام وی به وزارت مؤیدالدوله دیلمی منصوب شد. صاحب بن عتّاب دراصفهان ضمن رسیدگی به اموردولتی، ادیبان و شاعران را به همنشینین و مجالس بحث و گفتگو دعوت می‌کرد. اقوال تذکره نویسان درباره مذهب صاحب بن عتّاب متفاوت است اما عده زیادی ازعلمای شیعه او را شیعه دوازده امامی دانسته‌اند و اشعاری ازصاحب را شاهد مدّعی خویش آورده‌اند. ازاین وزیرادب دوست آثاری چون «دیوان اشعار، کتاب المُحیط، أسماء الله تعالی وَصِفائِهِ و التَّذکِرة فی اُصول الخَمِسیه» بجای مانده است.

975 سال پیش درچنین روزی - 16 ذی‌قعدة سال 454 هجری قمری: «محمّدبن سلامه» معروف به «قُضاعی» مؤرّخ، مفسّر و فقیه شافعی مذهب درگذشت. قضاعی درمصرامرقصاوت را به عهده داشت و مدتی هم درمقام سفیرروانه روم شد. ازمحمدقُضاعی تألیفاتی چند باقیست که مشهورترین آنها «قرآن و شتّابُ الاخبار» نام دارند. 120 سال پیش درچنین روزی - 16 ذی‌قعدة سال 1309 هجری قمری: آیت الله زین العابدین مازندرانی ازعلمای بزرگ ایران وفات یافت. او ازاهالی بابل بود و پس ازاتمام تحصیلات مقدماتی برای تکمیل دانش خود به عتبات عالیات رفت و درکربلا اقامت کرد. آیت الله مازندرانی ضمن استفاده ازعلم بزرگانی چون شیخ مرتضی انصاری مورد عنایت خاص آیت الله میرزا محمد حسن شیرازی نیزقرارگرفت. آیت الله مازندرانی همواره به مستمندان یاری می‌رساند و انسانی مردمدارو فروتن بود. ازاین رو علما و مردم برای این عالم جلیل القدراحترام فراوان قائل بودند. ایشان بویژه نزد طلاب ازمقامی ارجمند برخورداربود.

378 سال پیش درچنین روزی - 15 نوامبرسال 1630 میلادی: یوهان کپلرنجم و ستاره‌شناس آلمانی در 59 سالگی درگذشت. او دریایان تحصیلاتش به گراتس اتریش رفت و

به تدریس پرداخت. کپلر بعدها با تیکوبراhe منجم معروف آن عهد آشنا شد و از آن پس به تدریج علاقه و گرایش بسیاری به نجوم دراو آشکارشد. او سالها دراین زمینه به مطالعه و تحقیق مشغول بود. قوانین کپلر درباره حرکت سیارات و کشف حرکت بیضوی مریخ درمدار ازنتایج مطالعات اوست.

291 سال پیش درچنین روزی - 15 نوامبرسال 1717میلادی: ژان دالامبرریاضیدان فرانسوی درپاریس متولد شد. او پس از تحصیلات متوسطه ابتدا حقوق و بعد طب خواند؛ اما علاقه او به ریاضی موجب شد که دراین رشته به مطالعه بپردازد. دالامبربه سبب استعداد خود درعلوم ریاضی دانشمندی برجسته شد و مهمترین کتاب خود یعنی دینامیک را به رشته تحریردراورد. او همچنین از گردآورندگان دایرة المعارف دیدرو بود.